

der ikke bestomindre en stærk Strøm deri, og det kan sætte høi Sø, naar det blæser haardt. Enhver vil kunne indsee, at naar Saadant er Tilfældet, ville Landboerne paa den modsatte Side have megen Betænkelighed ved at føre deres Varer over til Nykjøbing, naar de have andre Kjøbstæder i Nærheden, og at det Slags Tilfælde indtræffer om Foraar og Efteraar, naar Handelen er livligst, vil være let at indsee, og deraf vil atter sees, af hvor overordentlig stor Betydning det er for Kjøbstaden, at Kommunikationen med det store og frugtbare Distrikt, der ligger ligeoverfor paa den anden Side af Sundet, bliver lettet. At Sagen ikke blot interesserer Nykjøbing Kjøbstad, men ogsaa hele Amtet, begge de to Dele af Provindsen, som ere adskilte ved det smalle Sund, er indlysende og klart godtgjort af andre Talere, saa jeg skal ikke opholde mig derved, men alene bemærke, at hvorvel det forholder sig saa, at det interesserer i høi Grad det Hele; at en saadan Bro kommer istand, saa er der ikke Spørgsmaal om, at Nykjøbing Kommune vil have den største Fordeel deraf, og det forekommer mig derfor, at der ikke kan være nogen Indvending at gjøre imod, at den ogsaa paatager sig det største Offer.

Indenrigsministeren: Der var blandt de til mig rettede Spørgsmaal et, som jeg ikke har svaret paa, da jeg sidst havde Ordet, hvorfor jeg skal tillade mig at tilføie et Par Ord. Det er med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorledes Sagen stillede sig overfor det interesserede Færgevæsen. Jeg skal naturligviis httre mig med stor Tillageholdenhed om denne Side af Sagen og det af to Grunde — for det Første fordi hele Færgevæsenet, som er en Post-sag, nærmest hører under Finantsministeriet, og dernæst fordi det ikke er umuligt, at dette Spørgsmaal kan blive Gjenstand for Afgjørelse ved Domstolene. Jeg skal imidlertid dog meddele følgende Oplysninger i saa Hensende. Den Færgeret, som tilhører Eieren af Priorsstov og Tuglsang, hidrører fra et Skjøde af 16de Oktober 1726, hvori der kun tales om Færgeret, men ikke om nogenformelt Ene-ret til at færge. Jeg troer ogsaa at turde sige,

at efter Ordlyden synes det snarere at være betragtet som en Byrde, der paahvilede Vedkommende, hvorfor Færgegaarden maaskee i sin Tid er bleven givet, end som en egentlig Ret, der kunde være en Indtægtskilde. Dette giver den hele Ordlyd snarest Anledning til at formode; og det turde maaskee være stemmende med de paa den Tid stedfindende Forhold. Det er først et Reglement af 8de Februar 1811 — en Bestemmelse, der ikke har nogen privatretlig Karakter, hverken som Skjøde, Kontrakt eller deslige, men er et Paabud, der hører til den Slags Bestemmelser, som kunne forandres af den lovgivende Magt — der i dens § 6 indeholder et Forbud imod, at Andre end den privilegerede Færgemand befatte sig med at færge Andre — det er først derved blevet gjort til en Ret — men der tilføies udtrykkeligt: særg for Andre for Betaling. Jeg formaaer derfor ikke at see Andet, end at ligesom Enhver har Lov til at gaae over Isen, naar Bandet lægger til, og Enhver ogsaa maa føre Andre over Isen for Betaling, hvilket aldrig er blevet bestridt, saaledes vil ogsaa Spørgsmaalet om Indgreb i Monopolet falde bort, naar der ikke blot er Tale om en Bro i Modsetning til en Færge, hvorover man baade kan føre og ride, men denne Broes Afbenyttelse ogsaa stilles aaben for Enhver uden Betaling; thi at Enhver kan færge Andre over gratis, fremgaaer af den Bestemmelse, hvorpaa den udelukkende Ret ene og alene hviler. Naar der endelig skulde tales om Villighedshensyn, som ganske vist i mange Tilfælde gjøre sig gjældende, saa troer jeg ikke, der kan være Tale derom i nærværende Tilfælde, da Eieren af Færgeren tillige besidder den hele modstaaende Kyst, og der ikke kan være Spørgsmaal om, at disse Eiendomme — selv om Færgeretten var en Indtægtskilde — ville vinde saa betydeligt ved Broen, at Villighedshensyn ikke her kunne gjøre sig gjældende. Forresten er det min private Tro, at dette Spørgsmaal meget let vil lempes, da Eieren af Færgeren og, vel at mærke, ogsaa af alle de Gaarde, der ligger ligeoverfor Broen, vistnok har megen levende Interesse for at vise sig imødekommende ligeoverfor de offentlige Interesser og de Omboendes Vel.